

СЕКЦІЯ “ ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ”

УДК 339.727.22(477)

Гільдібрант К. студентка фак-ту менеджменту

Полусмяк Ю.І. к.е.н., доцент кафедри підприємництва, менеджменту організацій та логістики

(Запорізький національний університет, м. Запоріжжя, Україна)

ВПЛИВ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

Ефективне реформування економіки будь-якої країни, її структурне перетворення з якісним оновленням товаровиробництва, ринкової та соціальної інфраструктури немислимі без відповідних капіталовкладень, тобто без належного інвестування. Забезпечення доступу до української економіки, її інтеграція у світові процеси і структури вимагатимуть тривалого часу і повинні здійснюватися поетапно, в міру визрівання відповідних внутрішніх та зовнішніх передумов. Ефективність інвестиційної діяльності характеризується системою показників і може бути оцінена з точки зору інвестора і суспільства [1].

Інвестора цікавить, насамперед, економічна ефективність; суспільство зацікавлене як в економічній ефективності проекту, так і в соціальній. Іноземні інвестиції мають ряд безпосередніх переваг перед іноземними кредитами: цільовий характер інвестицій, зацікавленість інвестора в підвищенні ефективності господарювання (переважно економічної), зацікавленість у нарощуванні виробництва, а також у поверненні коштів. Усе це дає змогу говорити про вищу економічну і соціальну ефективність, корисність для України іноземних інвестицій у порівнянні з іноземними кредитами. Найважливіше те, що прямі іноземні інвестиції можуть бути джерелом не лише такого необхідного капіталу, але також нової технології, навиків менеджменту і системи маркетингу.

Ці ресурси, в свою чергу, стимулюють конкуренцію, новачі, акумуляцію капіталу і завдяки цьому створюють робочі місця та економічне зростання. Виділяють наступні позитивні ефекти від залучення іноземних інвестицій: модернізація – залучення за допомогою іноземних інвестицій світових моделей виробничих технологій і організації праці, які в результаті можуть бути використані на вітчизняних підприємствах; збільшення обсягів виробництва – ключовий фактор в умовах існуючої економічної кризи; позитивний вплив на платіжний баланс; підвищення рівня ринкової конкуренції. Зазвичай одним із позитивних наслідків здійснення іноземних інвестицій називають збільшення зайнятості.

Отже, привабливість прямих іноземних інвестицій зумовлена наступним: сприяє поширенню передової технології і управлінського досвіду, підвищенню кваліфікації трудових ресурсів; з'являються не тільки нові матеріальні та фінансові ресурси, а й мобілізуються і більш продуктивно використовуються вже наявні ресурси; прямі інвестиції сприяють розвитку національної науково-дослідної бази; стимулюється конкуренція і пов'язані з нею позитивні явища (підрив позицій місцевої монополії, зниження цін та підвищення якості продукції, що заміщає як імпорт, так і застарілі вироби місцевого виробництва); підвищують попит та ціни на національні (місцеві) фактори виробництва; збільшуються надходження у вигляді податків на діяльність міжнародних спільних підприємств; в умовах слабого контролю за використанням державних позик інвестиційний ризик переноситься на іноземних інвесторів, які самостійно вирішують проблему самоокупності [2].

Існують і негативні фактори, що зменшують позитивний вплив прямих іноземних інвестицій на економіку приймаючої країни, зокрема і для України. Опоненти

іноземних інвестицій надають велику увагу таким моментам як недопущення продажу землі іноземцям. Ця вимога дуже стримує надходження іноземного капіталу, оскільки наявність приватної власності на землю є необхідною умовою для здійснення інвестицій. Зрозуміло, що придбання стратегічно важливих підприємств іноземцями недопустима. Можливі випадки приватизації іноземними інвесторами підприємств, які виступають конкурентами для них на світовому ринку з тим, щоб не допустити їх самостійного розвитку. Тому держава повинна контролювати дії транснаціональних корпорацій, пов'язані з викупом місцевих підприємств.

Перед країною, яка залучає іноземні інвестиції, виникає дилема: якщо законодавство буде занадто обмежувачим, то іноземний капітал не буде інвестуватися, якщо ж занадто ліберальним, то в деяких випадках при погіршенні економічної або політичної ситуації іноземні інвестори стануть одночасно вивозити як прибуток, так і початкові інвестиції, що може призвести до платіжної кризи. Ще одна проблема виникає у зв'язку з державним регулюванням іноземних інвестицій: якщо держава буде прагнути жорстко їх контролювати потік інвестицій зменшиться; якщо ж не буде ніяких державних обмежень і стимулів, то іноземні інвестори будуть враховувати лише особисті інтереси.

Світовий досвід показує, що іноземних інвесторів приваблюють просто регіони з меншим рівнем заробітної плати. Іноземний капітал інвестується в країни з вищим рівнем зарплатні, який компенсується кращою інфраструктурою, більш розвинутою економікою і ефективнішою адміністрацією.

Політика України як молодої незалежної держави щодо активізації процесу залучення ПІІ, перш за все, пов'язана з ринковим соціально-економічним трансформуванням суспільства. Отже, створення загальнополітичних, правових та інституціональних умов, сприятливих для інвестування, є одночасно як передумовою, так і результатом успішних реформ у нашій державі, що включають у себе вдосконалення законодавчої бази, створення системи гарантій стабільності для забезпечення довгострокового фінансування інвестиційних проєктів, стимулювання процес формування інвестиційних умов для інноваційного розвитку, забезпечення зростання обсягів капіталовкладень у сферу впровадження інноваційних технологій та ін.

Потенційно Україна може бути однією з провідних країн Європи, за допомогою достатньої кількості іноземних прямих та портфельних інвестицій. Сильними сторонами України є її великий внутрішній ринок, достатній індустріальний та аграрний потенціал і вигідне геополітичне розташування щодо торговельних шляхів Європи та Азії [3].

На сьогодні, обсяг національних фінансових ресурсів є неадекватним для ефективного економічного розвитку нашої країни – це є причиною того, чому зараз капіталовкладення іноземних інвесторів так активно залучаються до економіки України. Україні доводиться суперничати з іншими країнами, ринки яких виявляються більш привабливими для інвесторів, особливо з азійськими й латиноамериканськими країнами. Головними факторами, які негативно впливають на активність іноземних інвесторів в Україні, є правова, політична й економічна нестабільність, недосконала фінансово-кредитна й податкова система, високий рівень тінізації економіки.

Сьогодні в умовах глобальних трансформацій неможливо однозначно стверджувати про ефективність залучення іноземних інвестицій у національну економіку. Динаміка інвестиційних потоків, як внутрішніх, так і зовнішніх, є лише кількісним показником, тоді як відповідно до цільового призначення інвестиції повинні мати економічний або соціальний ефект.

Перелік посилань

1.Леус М.М. Суть та класифікація іноземних інвестицій. *Вісн. Нац. ун-ту "Львів. політехніка"*. 2008. № 635. С. 181-186.

2. Козак Л. С. Іноземні інвестиції в економіці України. *Економіка та управління на транспорті*. 2017. № 4. С. 109-115.

3. Захожай В.Б., Федоренко В.Г. Страхувий та інвестиційний менеджмент. Київ: МАУП, 2002. 344 с.